CENTRALNA BANKA CRNE GORE

Sektor za finansijske i bankarske operacije

-Odjeljenje za upravljanje međunarodnim rezervama-

Izvještaj sa međunarodnog finansijskog tržišta

(29. mart 2021. – 02. april 2021.)

Podgorica, 07. april 2021. godine

FX VIJESTI

EUR/USD

Izvor: *Bloomberg LP*

Kurs EUR/USD je tokom prvog dana ove izvještajne nedelje blago slabio, da bi narednog dana ostvario oštar pad i to kako je jedan od članova borda FED-a, Chris Waller, izjavio da je ta centralna banka daleko od trenutka kada će povećavati kamatne stope. Ipak, od sredine sedmice, pa sve do kraja, ovaj kurs je rastao i to kako je predsjednik SAD-a predstavio svoj plan oporavka koji je vrijedan više od 2 biliona dolara. Dodatno su na rast kursa uticala i očekivanja da će oporavak ekonomije SAD-a biti dovoljno jak što bi moglo da dovede do promjene monetarne politike FED-a. Tome u prilog su išli i podaci sa tržišta rada, koji su bili mnogo bolji od očekivanja. Naime, platni spiskovi, koji ne uključuju zaposlene u poljoprivredi, su u SAD-u u martu uvećani za čak 916 hiljada, dok je očekivan rast od 660 hiljada.

EUR/GBP

zvor: *Bloomberg LP*

Kurs EUR/GBP je u ovoj nedelji imao trend pada. Do pada ovog kursa je došlo kako mnogi ekonomski indikatori Velike Britanije ukazuju da je ekonomija te zemlje ostvarila bolje rezultate nego što je to bilo očekivano, kao i da uspješno sprovodi proces vakcinacije, što nije slučaj sa EU, koja se i dalje bori sa pandemijom. Ovi razlozi su tokom cijelog perioda izvještavanja uticali da britanska valuta jača u odnosu na euro.

EUR/JPY

Izvor: *Bloomberg LP*

Kurs EUR/JPY je tokom ove izvještajne nedelje ostvario rast. Do jačanja ovog kursa je došlo kako je porasla tražnja za rizičnijim sredstvima nakon što je predsjednik SAD-a predstavio plan podsticaja američke ekonomije koji je vrijedan više od 2 biliona dolara, a koji ima za cilj revitalizaciju američke infrastrukture, vodnih sistema, širokopojasne mreže, socijalne podrške i zaštite, kao i dr. Na samom kraju nedelje kurs EUR/JPY je bio stabilan.

Tabela br. 1 – Kursevi najznačajnijih valuta

	29.03.2021.[1]	02.04.2021.[2]	% Promjena
EUR/USD	1.1794	1.1759	-0.30
EUR/GBP	0.85511	0.85050	-0.54
EUR/JPY	129.34	130.17	0.64
EUR/AUD	1.54433	1.54539	0.07
EUR/CHF	1.10754	1.10833	0.07
USD/JPY	109.64	110.69	0.96
GBP/USD	1.3789	1.3832	0.31

Tabela br. 2 - Pregled referentnih kamatnih stopa vodećih centralnih banaka

Centralna banka	Referentna kamatna stopa	Visina referentne kamatne stope	Naredno zasijedanje
European Central Bank	„ECB main refinancing rate“	0.00%	22.04.2021.
Federal Reserves	„Federal Funds Target Rate“	0.25%	28.04.2021.
Bank of Japan	„Overnight Call Rate“	-0.10%	27.04.2021.
Bank of England	„Official Bank Rate“	0.10%	06.05.2021.
Swiss National Bank	„Libor Target Rate“	-0.75%	17.06.2021.
Bank of Canada	„Target Overnight Rate“	0.25%	21.04.2021.
Reserve Bank of Australia	„Cash Rate Target“	0.10%	06.04.2021.

Tabela br. 3 – Eonia i Euribor

	29.03.2021.[3]	02.04.2021.[4]	Promjena u baznim poenima
Eonia	-0.483	-0.481	0.2
Euribor 1W	-0.559	-0.555	0.4
Euribor 1M	-0.550	-0.551	-0.1
Euribor 3M	-0.537	-0.538	-0.1
Euribor 6M	-0.514	-0.512	0.2
Euribor 12M	-0.489	-0.488	0.1

[1] Vrijednost na otvaranju tržišta u ponedeljak.
[2] Vrijednost na zatvaranju tržišta u petak.

EVROPSKO TRŽIŠTE DRŽAVNIH OBVEZNICA

Izvor: *Bloomberg LP*

Prinos na 10-godišnje njemačke državne obveznice je u ovoj izvještajnoj nedelji porastao sa -0.36% na -0.33%, koliko je iznosio u četvrtak (obzirom da su tržišta u petak bila zatvorena zbog Uskrsa). Prva dva dana ovaj prinos je gotovo konstantno imao rastući trend, prateći kretanja na američkom tržištu državnih obveznica, a tržišna aktivnost je bila smanjena u susret prazniku, što ga je u utorak dovelo do nivoa od -0.26% (najveći nivo u poslednje skoro dvije nedelje). Cijene akcija su rasle, a Njemačka je povećala planiranu prodaju obveznica u drugom kvartalu za 2.5 milijardi eura, kako Vlada povećava zaduživanje u cilju ublažavanja negativnog uticaja pandemije koronavirusa. Izdavanje obveznica savezne vlade povećaće se na 59.5 milijardi eura u periodu april-jun, u odnosu na 57 mlrd eura planiranih krajem prošle godine. Međutim, od utorka poslijepodne pa do kraja posmatranog perioda, ovaj prinos je bio u padu, u najvećoj mjeri zbog pada cijena akcija u euro regionu, ali i kako je objavljeno da je inflacija euro zone manja od očekivane (indeks potrošačkih cijena je u martu iznosio 0.9% na mjesečnom, odnosno, 1.3%, na godišnjem nivou, a očekivano je 1.0% tj. 1.4%, redom). Pored toga, njemačke obveznice su nastavile da prate kretanja na američkom tržištu obveznica, čiji su prinosi takođe bili u padu.

AMERIČKO TRŽIŠTE DRŽAVNIH OBVEZNICA

Izvor: *Bloomberg LP*

I prinos na 10-godišnje američke državne obveznice je u ovoj izvještajnoj nedelji zabilježio rast, sa 1.66% na 1.72%, dok je najnižu vrijednost imao u ponedeljak (1.63%), a najveću već narednog dana (1.77% - ujedno i najveći nivo od januara prošle godine). Rast prinosa početkom nedelje uzrokovan je oporavkom cijena akcija, a investitori su iščekivali objavu infrastrukturnog plana predsjednika SAD-a (srijeda) i podataka sa američkog tržišta rada (petak). Sredinom sedmice prinos se kolebao, da bi u četvrtak tokom čitavog dana imao silazni trend, nakon što je predsjednik Biden predstavio detalje paketa za obnovu infrastrukture i ekonomski oporavak (plan vrijedan $2.25 hiljada mlrd; usmjeren na transport, obnovljive izvore eneregije, proizvodnju i napore da se ograniče klimatske promjene, a finansiran izmjenama u oporezivanju korporacija kroz povećanje poreza na dobit sa 21% na 28%, odnosno, sa 13% na 21% za dobit ostvarenu van SAD-a). U petak u podne su tržišta zatvorena zbog Uskrsa, a objavljeni podaci su premašili očekivanja (platni spiskovi izvan poljoprivrede su povećani za čak 916 hiljada, a očekivano je uvećanje od 660 hiljada), što ukazuje na oporavak ekonomije zahvaljujući ubrzanoj vakcinaciji, pa je prinos povećan za 4bp u odnosu na prethodni dan. Dan ranije je objavljeno da je indeks proizvodne aktivnosti ISM instituta skočio sa 60.8 na 64.7 u martu – najveći nivo u poslednjih 37 godina.

ZLATO

Izvor: Bloomberg LP

Cijena zlata je u prvoj polovini nedelje imala silazni trend, da bi u drugoj polovini nadoknadila sve prethodne gubitke, što je rezultiralo time da, posmatrano na nivou nedelje, cijena ovog plemenitog metala ostane gotovo nepromijenjena. Pad cijene koji je bio aktuelan do srijede prijepodne, kada se našla na 9-mjesečnom minimumu (oko $1678 za uncu), uzrokovan je jačanjem američkog dolara i rastom prinosa na državne obveznice SAD-a, što je skupa smanjilo tražnju za zlatom kao sigurnom investicijom. Pored toga ubrzano vakcinisanje i jačanje američke ekonomije uticali su na rast cijena akcija, što je dodatno smanjilo tražnju za zlatom. Međutim, od srijede je dolar slabio zbog zabrinutosti investitora da bi plan američke Vlade koji se odnosi na obnovu infrastrukture mogao podstaći inflaciju, i cijena zlata je počela da raste. Cijena je rasla i zbog pada prinosa na američke državne obveznice.

NAFTA

Izvor: Bloomberg LP

Cijena nafte je, kao i cijena zlata, na nivou nedelje ostala nepromijenjena, ali se tokom čitave nedelje kolebala. Početkom nedelje cijena je porasla na skoro 2-nedeljni maksimum rasla kako su trejderi očekivali da će OPEC+ grupacija na ovonedeljnom sastanku (četvrtak) odlučiti da stope proizvodnje zadrži na postojećem nivou, ali i kako je javljeno da je posle više od nedelju dana blokade Suecki kanal ponovo prohodan, odnosno da je brod koji ga je blokirao najzad oslobođen. U nastavku nedelje cijena je slabila uslijed jačanja dolara, ali i uslijed objave da Francuska uvodi zaključavanje zemlje na mjesec dana. Cijena je slabila i zbog neizvjesnosti u susret sastanku OPEC-a. Međutim, uprkos odluci OPEC+ da se otpočne sa postepenim povećanjem obima proizvodnje u periodu od maja do jula, kako raste povjerenje u ekonomski oporavak, cijena ovog energenta je porasla. U maju i junu je planirano povećanje proizvodnje za 350 hiljada barela dnevno, a u julu za 400 hiljada barela dnevno. U petak su tržišta bila zatvorena zbog Uskrsa.

Tabela br. 4 – Ekonomski indikatori u periodu od 29.03.2021. – 02.04.2021.

Zemlja	Indikator	Period	Očekivana vrijednost	Aktuelna vrijednost	Prethodna vrijednost
Euro zona	**Indeks potrošačkih cijena (CPI)** Procjenjuje promjene u troškovima života, mjereći promjene cijena u korpi potrošačkih dobara i usluga, koje koristi prosječno domaćinstvo.	Mart MoM%	1.0%	0.9%	0.2%
Njemačka	**Maloprodaja (Retail Sales)** Ovaj pokazatelj mjeri aktivnost koja se odnosi na obim maloprodajnu trgovinu (ne odnosi se na motorna vozila i motocikla).	Mart MoM%	2.0%	1.2%	-4.5%
	Indeks potrošačkih cijena (CPI) Procjenjuje promjene u troškovima života, mjereći promjene cijena u korpi potrošačkih dobara i usluga, koje koristi prosječno domaćinstvo.	Mart MoM%	0.5%	0.5%	0.5%
SAD	**Broj obraćanja zbog socijalne isplate za nezaposlenost (Initial Jobless Claims)** Mjeri broj ljudi koji primaju naknade za nezaposlene. Slično je podnosiocu zahtjeva, i viši rast broja radnih mjesta prati ekonomsku ekspanziju što može da utiče na inflatorni pritisak.	Mart 27 K=1000	675K	719K	684K
UK	**Bruto domaći proizvod (GDP)** Jedan od temeljnih makroekonomskih indikatora, koji predstavlja obračunatu vrijednost u tržišnim cijenama proizvoda i usluga, proizvedenih unutar zemlje, ali se isključuju prihodi građana i korporacija koji rade u inostranstvu. Za obračunavanje BDP koriste se 4 komponente: potrošnja, investicije, troškovi Vlade, i neto izvoz.	IV kvartal QoQ%	1.0%	1.3%	1.0%

Izvor podataka: Bloomberg